

БФИЕК - ГОДИШЕН РЕГИОНАЛЕН ФОРУМ

„Електроенергиен Пазар, Инфраструктура и Услуги - 2015“

Организиран пазар на електроенергия в България.

Пазар „ден напред“ и преход

към „интрадей“ пазар

Представяне на БНЕБ ЕАД (1)

Етапи на развитие на борсовия оператор

10.01.2014г.

Учредяване на
**“Българска
Независима Енергийна
Борса”** ЕАД (БНЕБ) като
дружество 100%
собственост на БЕХ ЕАД

Януари
2014

Март
2014

31.03.2014

Лицензиране на **БНЕБ**
като оператор на
Организиран Борсов
Пазар на
Електрическа Енергия

01.06.2014

Стартиране на
процеса по избор на
доставчик на услугата
по опериране на
борсов пазар на ЕЕ

Юни
2014

Април
2015

21.04.2015

Финализиране на
процеса по избор на
доставчик и подписване
на споразумението с
NORDPOOL SPOT AS

18.05.2015

Стартиране на
процеса на
приобщаване към
общоевропейските
пазарни обединения
– PCR, MRC

Май
2015

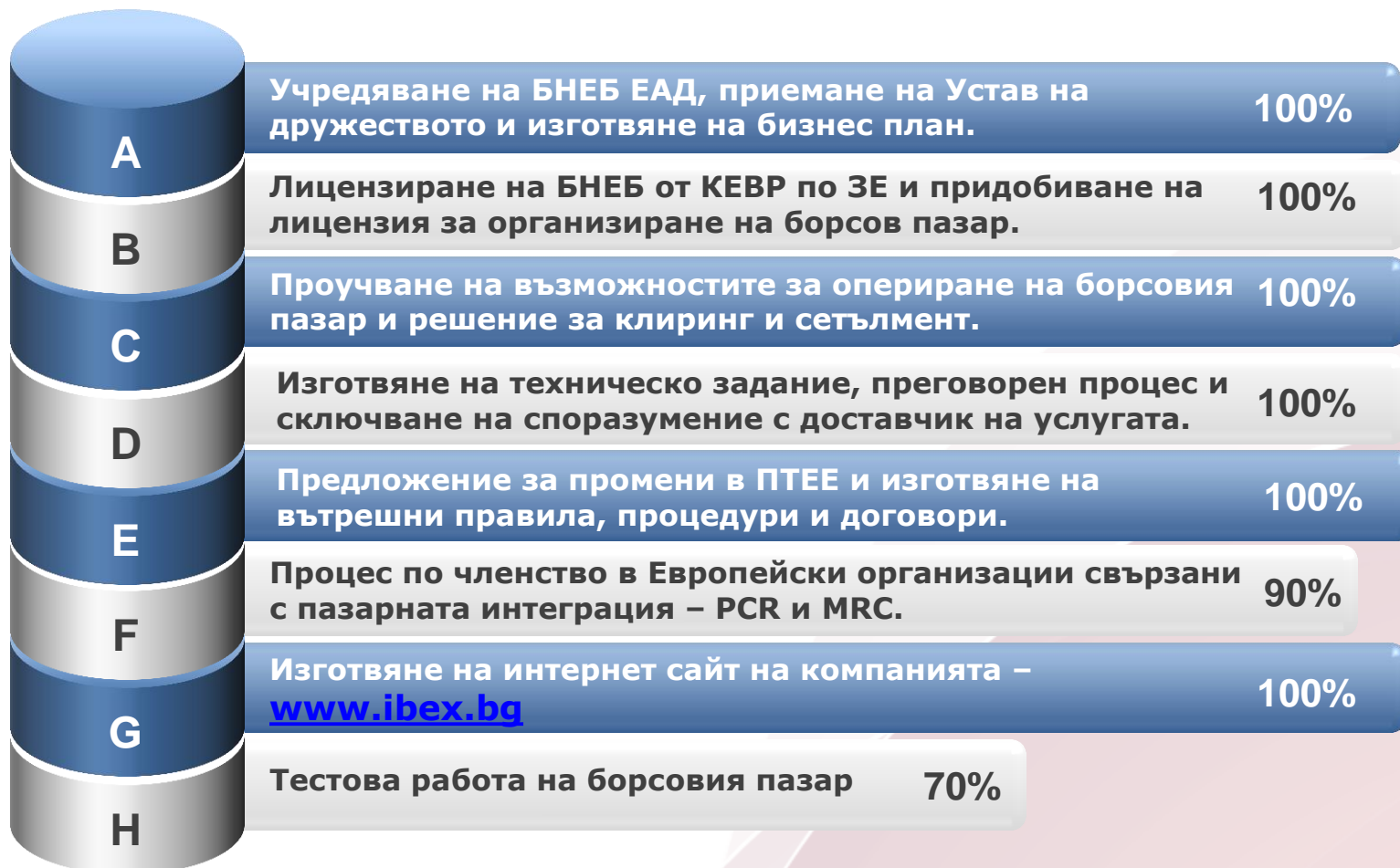
Q4
2015

Q4 2015

Стартиране на
борсовия пазар
на ЕЕ в България

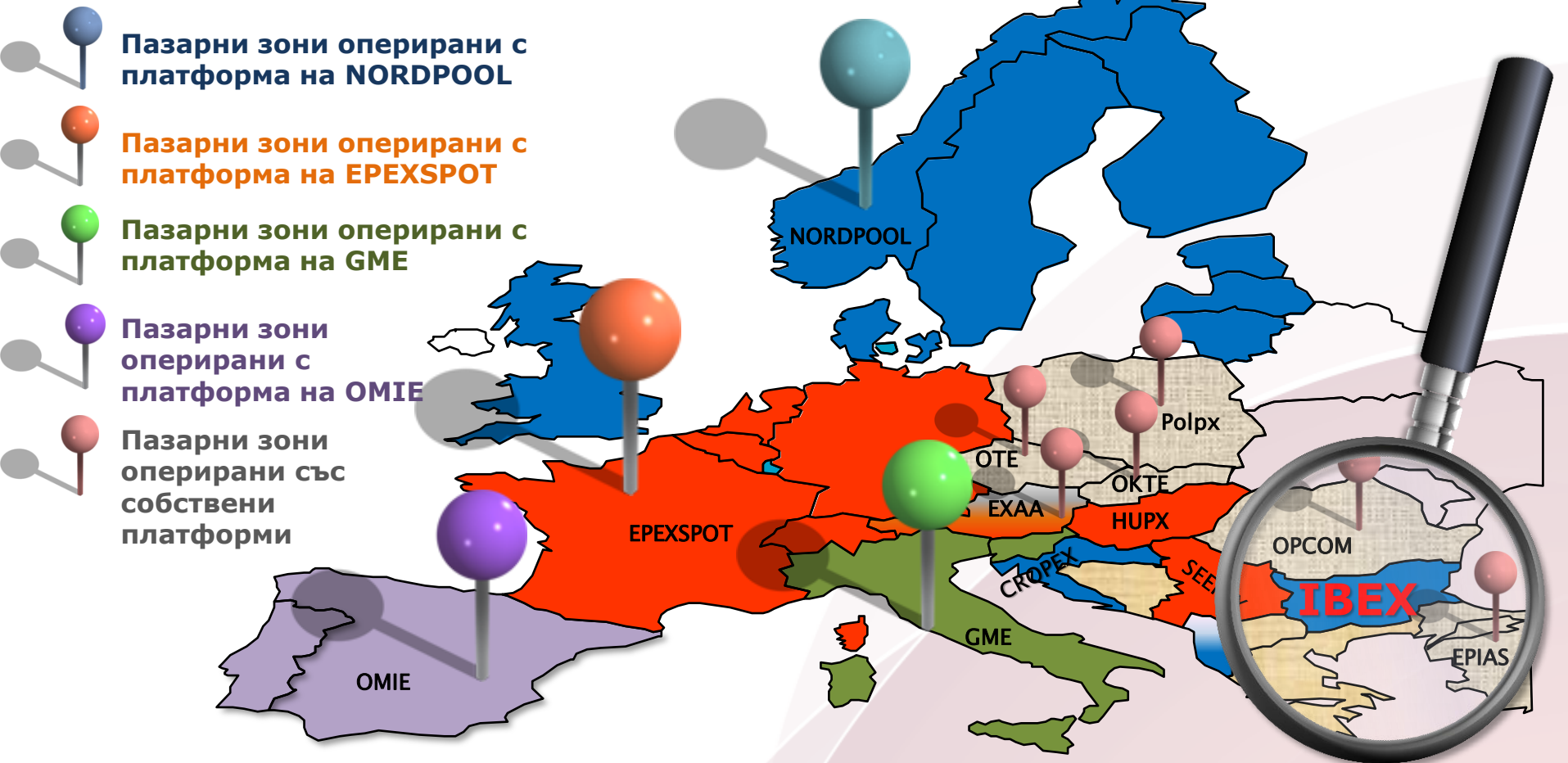
Какво създадохме до сега?

Мястото на БНЕБ на електроенергийния пазар

Платформи за борсова търговия

БНЕБ и европейските борсовите пазари (2)

Българската енергийна борса и регионалните борси

OPCOM

Стартира дейността си през 2004г. и е част от 4МС пазарното обединение.

EPIAS

Приемник на PMUM и стартира дейността си през м. Септември 2015г.

SEEPEX

Собственост на EMS и EPEX SPOT с планиран старт м. Ноември 2015г.

CROPEX

Договор за опериране с NORDPOOL и планиран старт м. Февруари 2016г.

ADMIE

Промяна на модела и включване в интеграционните процеси.

Стратегическо партньорство с NORDPOOL (1)

Предимства на избрания партньор

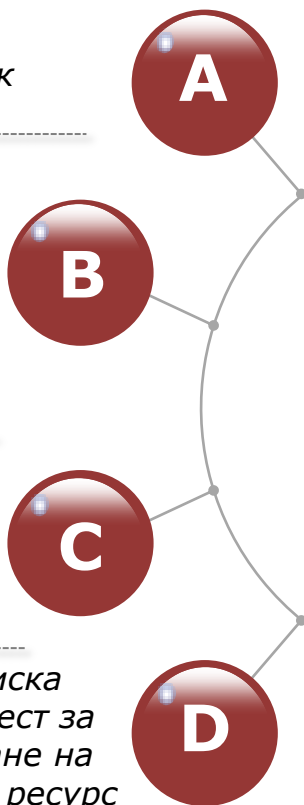
Ползи за IBEX

Надеждност на решението, минимален риск

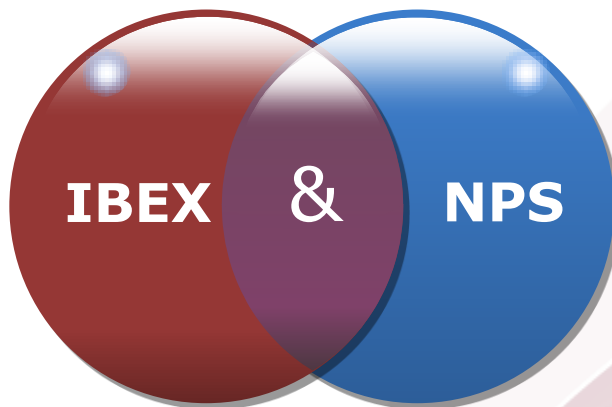
Следване на доказан опит във въвеждането на борсови пазари

Гъвкавост и сигурност при адаптирането на системите

Относително ниска финансова тежест за ТУ и акумулиране на инвестиционен ресурс

Партньорство

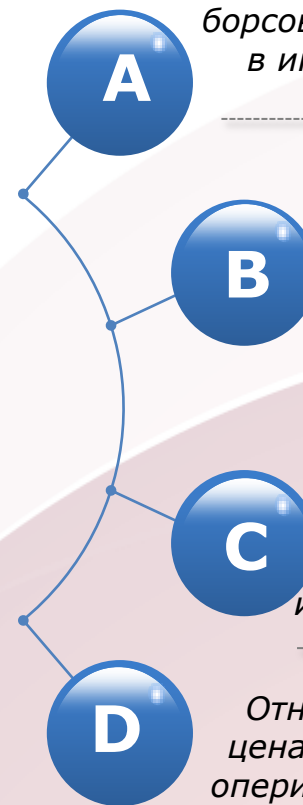
Предимства на NORDPOOL

Опит в опериране на борсов пазар и лидер в интеграционните процеси

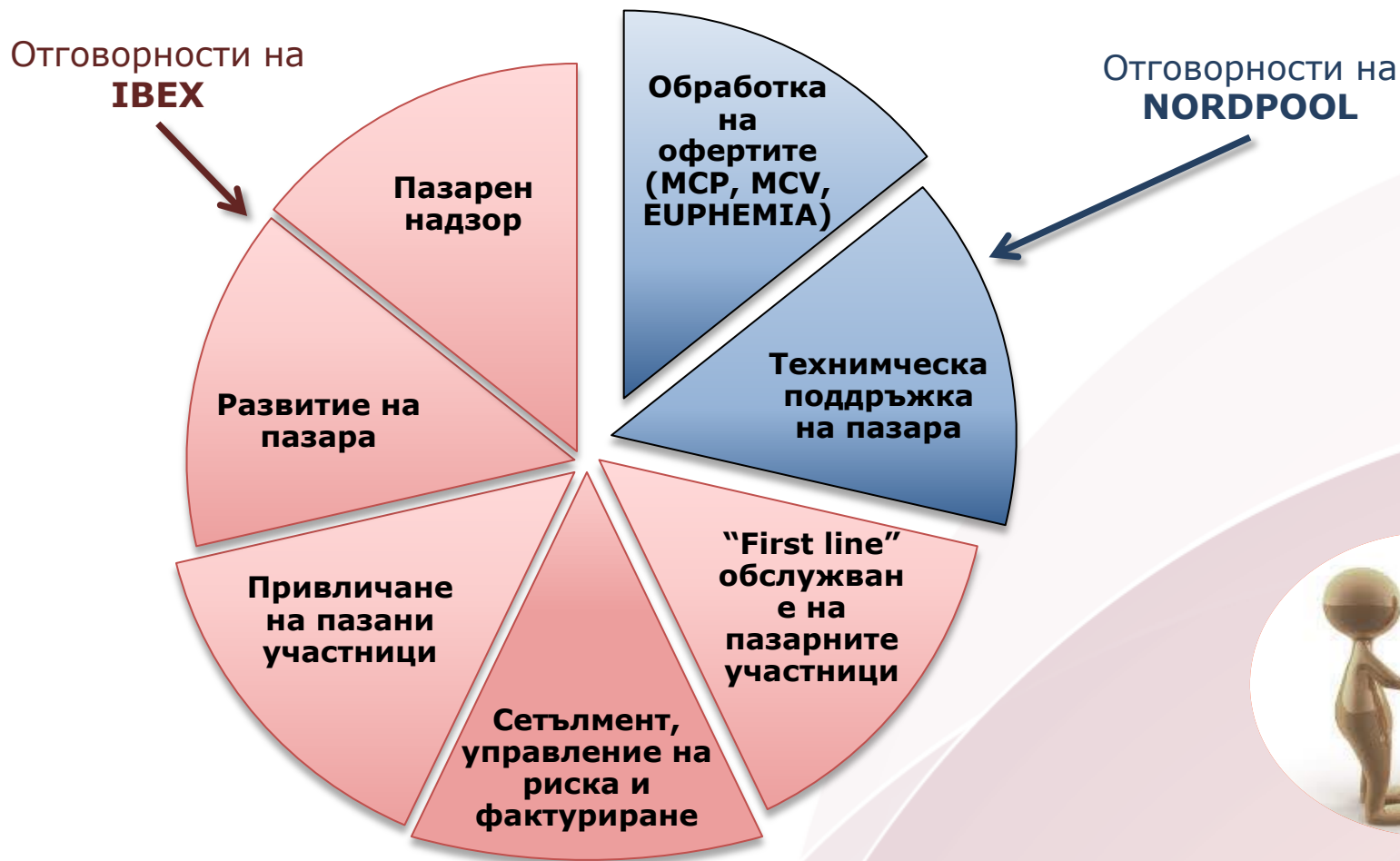
Опит в стартиране на борсови пазари на партньорски оператори, консултантска експертиза

Собствени платформи, ИТ инфраструктура

Относително ниска цена на услугата по опериране на пазара

Организация на борсовия пазар в България

Процесите PCR и MRC

▶ PCR (Ценово обединение на регионите)

- Предстои одобрение на кандидатурата на БНЕБ за Асоцииран член
- Възможност за получаване на пълен достъп до цялата информация свързана с интеграционните процеси в Европа
- NPS ще оперира българската пазарна зона като „обслужвана енергийна борса“

▶ MRC (мултирегионално обединение)

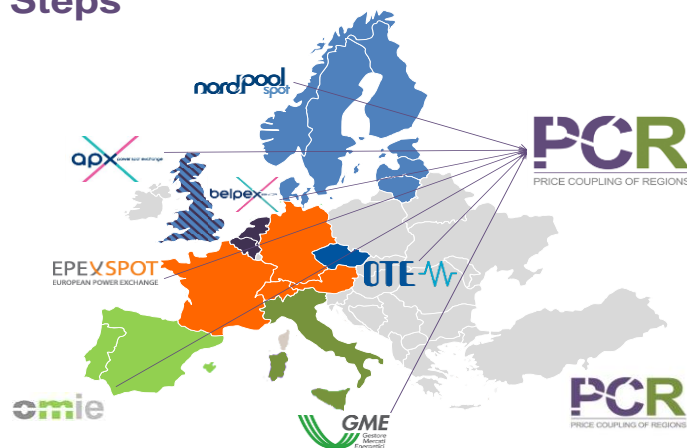
- Обща кандидатура на БНЕБ и ECO ЕАД за членове със статут на наблюдател
- БНЕБ ще бъде наблюдател до обединението си с друг борсов оператор, член на MRC
  - Няма да има нужда от промени в България до този момент
  - Възможност за пълен достъп до всички договори и правила

Европейско пазарно обединение

- ▶ Целевият модел на ЕС за търговия с енергия се основава на един общ алгоритъм във времевата рамка ден напред (затваряне на терминала в 12:00 за следващите 24 часа) и един общ архив със заявки във времевата рамка в рамките на деня.
- ▶ Напредъкът в тази насока се основава на сътрудничеството между 8 от операторите на енергийни пазари в Европа. Първият етап бе пуснат през февруари 2014.

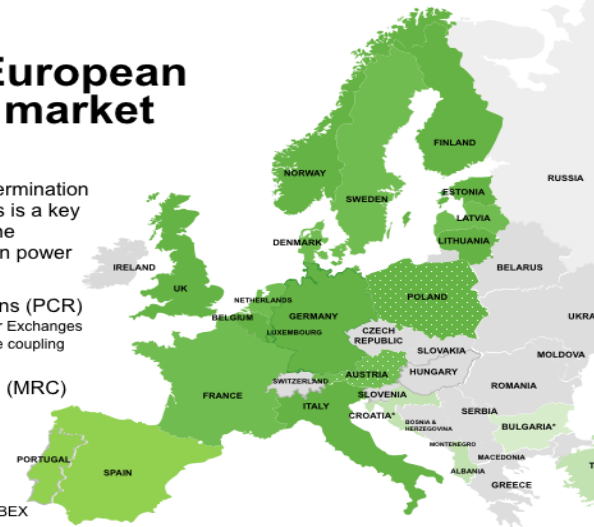
Towards Single European Market: Next Steps

Common European day-ahead market

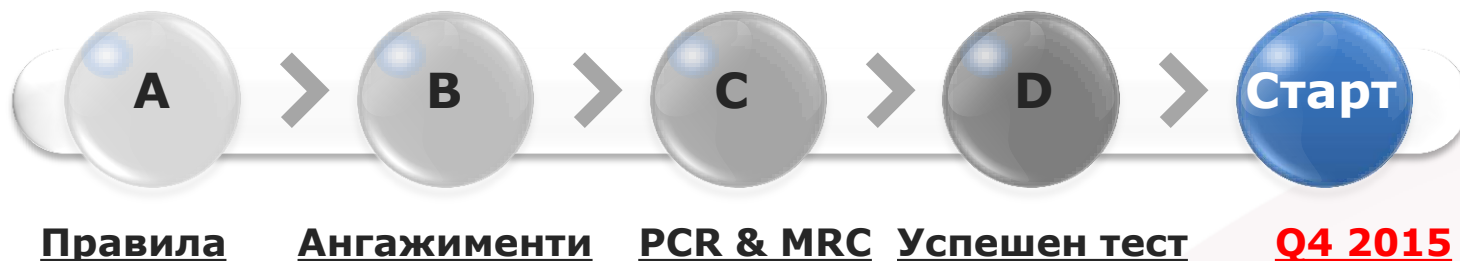
A fair and transparent determination of day-ahead power prices is a key factor for the success of the integration of the European power market.

- Price Coupling of Regions (PCR)
  - The initiative of 7 Power Exchanges to develop a single price coupling solution
- Multi-Regional Coupling (MRC)
- EUPHEMIA
- 2.4 PWh
- Served PX for CROPEX and IBEX

Планирани дейности и срокове (1)

Стартиране на борсовия пазар - предпоставки

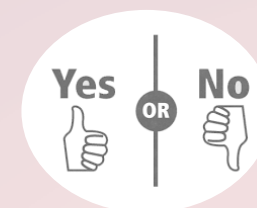
➤ Приемане на промените в ПТЕЕ от КЕВР, за да стартира регистрационния процес на пазарните участници.

➤ Подписване на ангажиментите за подкрепа на ликвидността на борсовия пазар.

➤ Успешно приключване на процеса на асоцииране на IBEX към организациите, администрираще интеграционните процеси в Европа – PCR и MRC.

➤ Упешно приключване на пазарния тест с реални пазарни участници.

➤ Стартиране на борсовия пазар с достатъчна ликвидност и сделки във всички часове на доставка.

Мерки за подкрепа на ликвидността на борсовия пазар

Ликвидност = Представителна цена = Атрактивен пазар

✓ Нови пазарни сегменти и услуги – “**Intraday**” пазар, **REMIT reporting**.

✓ Покупка за енергията необходима за покриване на технологичните загуби от преноса и разпределението на ЕЕ.

✓ Ускоряване на интеграцията със съседните пазарни зони и чрез тях с голямото пазарно обединение MRC.

✓ Споразумения с търговски участници за покупка/продажба на определени количество при определени условия.

✓ Ниски такси за участие с две различни структури, гъвкава политика за управление на риска – “**One stop shop**” концепция.

Нови пазарни сегменти и услуги

Покупка за покриване на технологичните загуби

Ускоряване на пазарната интеграция

Споразумения за “Market Maker”

Ниски бариери за влизане на пазара

Борсов пазар

A large, semi-transparent red circle with a gradient, containing the text 'Основни характеристики на Борсовия пазар'. It is positioned on the left side of the slide, partially overlapping a larger, lighter red circular background element.

Основни характеристики на Борсовия пазар

Търговията се извършва ежедневно, с доставка на следващия ден

Търговията се осъществява на основата на часови сделки, 24 за всеки ден на доставка

Страна по всички сделки е борсовия оператор

Сделките, реализирани в определен час на доставка се сключват по една и съща цена - клирингова цена

Анонимност на пазара

Принципи на борсовата търговия – алгоритъм EURHEMIA

Значение на абривиатурата EURHEMIA

Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm

Хибриден алгоритъм

EURHEMIA е алгоритъм, който предоставя два метода за изчисляване на междусистемната преносна способност

Основна цел на EURHEMIA

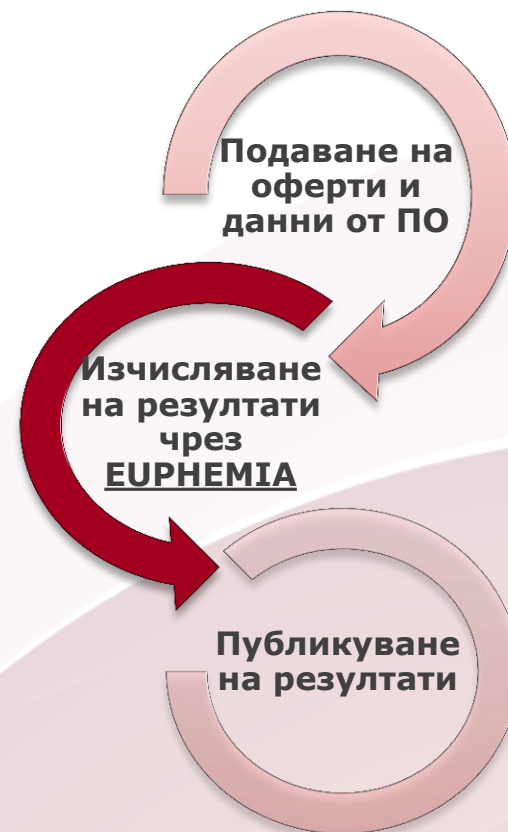
EURHEMIA изчислява преноса и цените на електрическата енергия за обединените вече европейски пазари.

Други цели на EURHEMIA

Максимизира общото благосъстояние и повишава прозрачността при определяне на цените и потоците

Неограничени възможности

Алгоритъмът няма лимит за броя пазари, оферти или мрежови ограничения, които да обслужва

Принципи на борсовата търговия – срокове

Начален срок за подаване на офертите

Възможност за оферирание - до две седмици преди GCT

Краен срок за подаване на оферти

GCT - 12:00 CET (13:00 EET)

Срокове за обявяване на резултати

В съответствие с одобрените от PCR правила и процедури ~ 12:55 CET (13:55 EET)

GCT

оферта

оферта

оферта

D

S

Резултати от търга

Подаване на оферти

Изчисляване на резултати

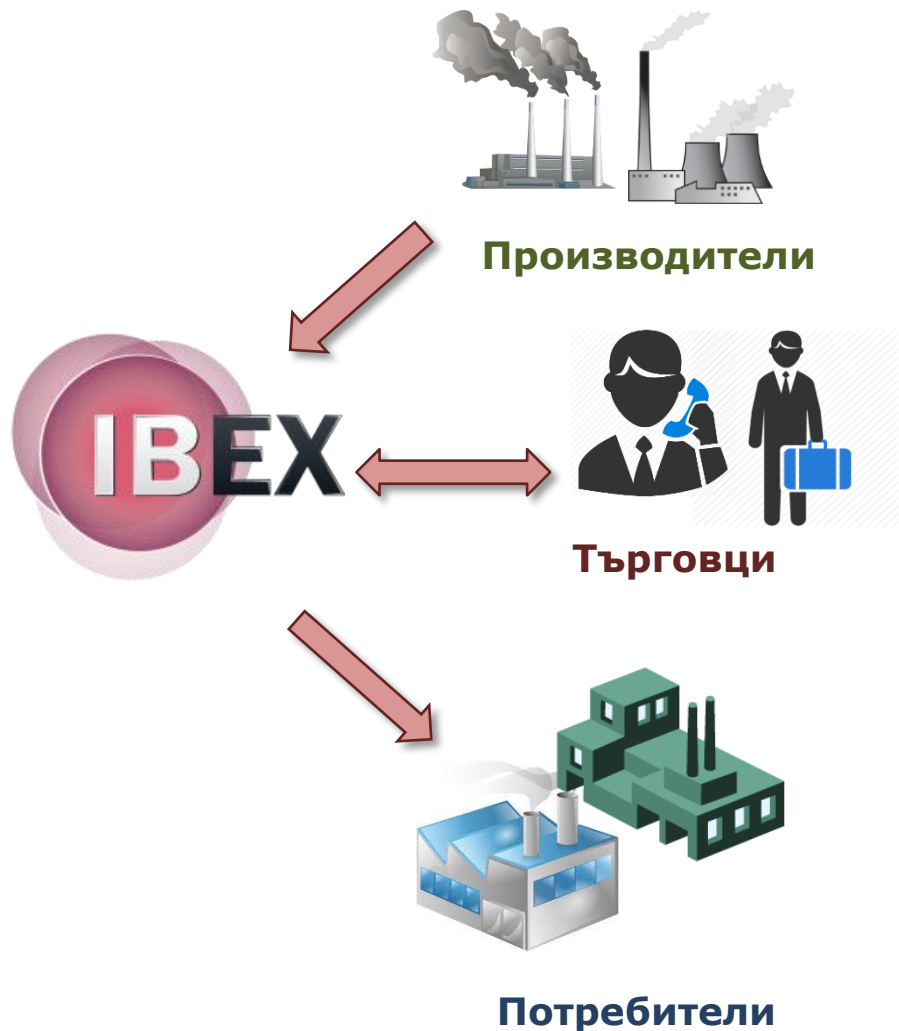
Публикуване на резултати

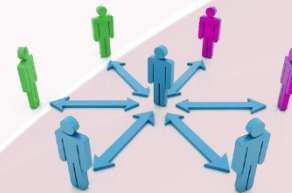

Ролята на Борсовия пазар

Ролята на Борсовия оператор (БНЕБ) – страна по всички сделки

- Всички търговски участници, планиращи да участват на борсовия пазар за електрическа енергия трябва да сключат Договор за участие с БНЕБ
- В резултат на сключените сделки на борсовия пазар се регистрират графици в системата за администриране на пазара на „ЕСО“ ЕАД, като контрагенти са от една страна ТУ, а от друга – Борсовия оператор
- БНЕБ, като Борсов оператор, е страна по всички сделки, сключени на пазара Ден напред

- Всички финансови взаимоотношения са между БНЕБ и съответния контрагент (търговец, производител или потребител)

Платформата ....

Welcome, Karl Blomqvist

Settings

Log Out

123 Power Production

123 PP-1

All Regions

Reference: Area Price Last Week

Single Hourly

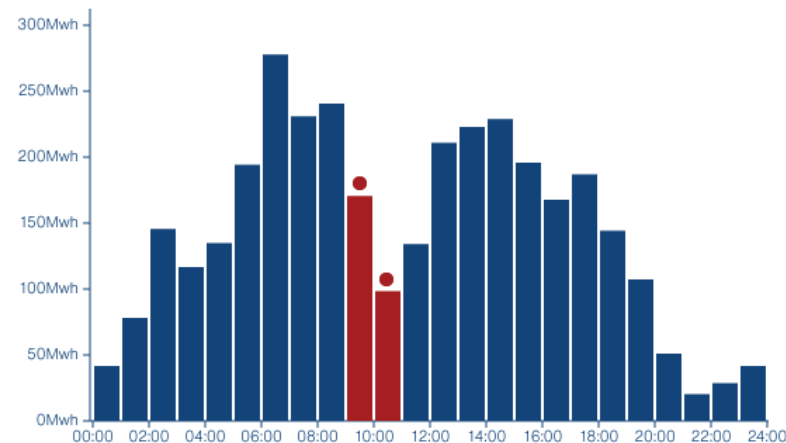
Name	Region	Bid at reference price	
Oikiluoto	FI		✗
Hammeren	NO1		✗
HVDC	NO2		✗
Bugoye	NO3		✗
Tutuka	NO4		✗
Bergen	NO5		✗
Aiviekste	LV		✗
Ignalia	LT		✗

Blocks

Region	Bid	Volume	Price	
NO1		100Mwh	30 EUR	✗
NO1		400Mwh	50 EUR	✗
NO4		200Mwh	20 EUR	✗
NO4		100Mwh	30 EUR	✗
NO5		300Mwh	40 EUR	✗

Create

Total Delivery at reference price

Create Bids

Drag & drop a bids spreadsheet here

or

Choose a bids spreadsheet to upload

or

Paste a bids table here

Download template

Благодаря за вниманието!

Константин Константинов
CEO

IBEX EAD

www.ibex.bg

E-mail: office@ibex.bg

